

Dutch&Detained

LEGAL ASSISTANCE TO DUTCH DETAINEES ABROAD

INHOUDELIJK EN FINANCIËEL VERSLAG 2020

GEDETINEERDENBEGELEIDING BUITENLAND

AANVULLENDE JURIDISCHE ONDERSTEUNING ZORGLANDEN

30 april 2021

Amsterdam

Dutch & Detained

LEGAL ASSISTANCE TO DUTCH DETAINEES ABROAD

Inhoudsopgave

Inhoudelijk Jaarverslag

Inleiding.....	5
Achtergrond subsidieverlening.....	6
Overgangperiode jan-mrt 2020	6
Raamovereenkomst doodstrafzaken.....	6
Personele samenstelling	7
Bestuur.....	7
Medewerkers.....	7
Student-stagiairs.....	8
Adviseurs.....	8
Gerealiseerde activiteiten.....	8
Aantallen.....	8
Toegankelijkheid en optimalisering processen.....	9
Overdracht dossiers niet-zorglanden.....	10
Individuele juridische ondersteuning.....	10
Structurele verbetering	12
Comeback	13
Impact COVID-19 pandemie	13
Reizen.....	13
Communicatie	14
Humane behandeling	15
Rechtsgang	16

Financieel Jaarverslag

Financieel beheer.....	17
Activiteiten in de stichting.....	17
Overgangsbudget.....	18
COVID-19 gevolgen.....	18
Toelichting op de staat van baten en lasten	18
Doodstrafwerkzaamheden: honorarium en directe kosten.....	18
Overheidssubsidies.....	19
Loon- en personeel.....	19
Huisvesting.....	19
Verkoop	20
Kantoor	20
Algemeen.....	21
Financiële baten en lasten	21
Mutatie bestemmingsfonds.....	21
Ondertekening	21

Inhoudelijk Jaarverslag

Inleiding

Stichting Dutch&Detained is een onafhankelijke non-profit organisatie die zich, met gratis juridische ondersteuning, inzet voor een eerlijke procesgang en de humane behandeling van Nederlanders gedetineerd in landen die niet aan de mensenrechtenverdragen voldoen ('zorglanden'¹). Wij richten ons op de meest kwetsbare, veelal kansarme, gedetineerden. Veel voorkomende kwetsbaarheden zijn armoede, positie van afhankelijkheid, cognitieve beperkingen en fysieke/psychiatrische problematiek. Onze ervaringen uit de individuele ondersteuning zetten we in voor structurele verbetering van de positie van deze gemarginaliseerde groep.

Bij een detentie in het buitenland is er geen recht op gefinancierde rechtsbijstand vanuit Nederland, dit is de verantwoordelijkheid van het land van detentie. De lokale bijstand is echter veelal zwaar ondermaats, wat gedetineerden extra vatbaar maakt voor oplichting, corruptie en onrechtmatige detentie (vb. bij onschuld). De subsidiëring van het ministerie van Buitenlandse Zaken ('BZ') geeft Dutch&Detained de unieke mogelijkheid om ook onvermogen gedetineerden bij te staan. *Geen ander kantoor of organisatie verleent structurele juridische ondersteuning aan deze groep kwetsbare gedetineerden.*

Het begin van 2020 stond grotendeels in het teken van de overdracht van 46 dossiers van Nederlanders gedetineerd in een niet-zorgland aan stichting Lawyers Across Borders. Daarnaast zijn de verrichtte werkzaamheden in 2020 sterk beïnvloed door de COVID-19 beperkingen. De positie van gedetineerden in de zorglanden is op vrijwel alle vlakken verslechterd. Ook het verlenen van juridische ondersteuning is aanzienlijk meer bewerkelijk geworden. Communicatiemogelijkheden zijn beperkt, procedures worden continue uitgesteld en overplaatsingen zijn nagenoeg gestopt. Dit legt een grote druk op de capaciteit van de stichting. Naast alle overdrachtswerkzaamheden en de herstructurering van de organisatie heeft Dutch&Detained in 2020 in totaal 98 Nederlanders gedetineerd in een zorgland bijgestaan.

¹ Dutch&Detained is actief in de 'zorglanden', dit zijn de landen die volgens het ministerie van Buitenlandse Zaken niet voldoen aan de minimumvoorwaarden voor detentieomstandigheden en een eerlijk proces, zoals vastgelegd in internationale afspraken en verdragen. Kortom, Dutch&Detained is wereldwijd actief, behalve in: de EU, Zwitserland, Noorwegen, IJsland, Canada, Australië, Nieuw-Zeeland, Japan, het Verenigd Koninkrijk en Singapore.

Dit document bevat een inhoudelijk en financieel verslag van de gesubsidieerde werkzaamheden voor het jaar 2020, waarmee wordt voldaan aan de eisen geformuleerd in Beschikking d.d. 24.12.2019 (de Subsidiebeschikking).

Achtergrond subsidieverlening

Dutch&Detained is in 2019 opgericht vanuit voormalig advocatenkantoor Stapert Advocaten, waar jarenlang bijstand werd verleend aan Nederlanders gedetineerd in het buitenland, in het bijzonder aan hen die de doodstraf riskeren. Stapert – destijds advocaat, thans raadsheer bij het Gerechtshof Den Bosch – werd door het ministerie van Buitenlandse Zaken ('BZ') gevraagd deze doodstrafwerkzaamheden uit te breiden met gesubsidieerde bijstand aan alle Nederlandse gedetineerden in het buitenland. Samen met Veerle Goudswaard (directeur) richtte Stapert (voorzitter bestuur) Dutch&Detained op.

In 2019 ontving Dutch&Detained subsidie voor 1 jaar, te weten het laatste jaar van de subsidieperiode 2017-2019. Eind 2019 zijn de werkzaamheden opnieuw aanbesteed voor de periode 2020-2023. Dutch&Detained concentreert zich gedurende deze periode nog uitsluitend op de zorglanden. Stichting Lawyers Across Borders richt zich op de niet-zorglanden.

Overgangsperiode jan-mrt 2020

Vanwege de gewijzigde subsidieverlening is Dutch&Detained met BZ overeengekomen dat de eerste drie maanden van 2020 als 'overgangperiode' zou dienen, waarin het personeelsbestand, de verloning en huisvesting ongewijzigd bleven. Het restant subsidiebedrag van 2019 is hiervoor ingezet. Dutch&Detained kon hiermee voldoen aan haar verplichtingen in het kader van goed werkgeverschap en behield de benodigde capaciteit om alle overdrachtswerkzaamheden en organisatorische wijzigingen uit te voeren.

Raamovereenkomst doodstrafzaken

Per november 2020 verleent Dutch&Detained ook juridische ondersteuning aan Nederlanders die de doodstraf riskeren. Deze werkzaamheden werden al jarenlang uitgevoerd door personen verbonden aan Dutch&Detained, de stichting is nu partij bij de Raamovereenkomst.

De keuze om de doodstrafwerkzaamheden onder te brengen bij de stichting is tweeledig. Allereerst, om duidelijkheid en eenheid te tonen naar de gedetineerden, contactpersonen, ons (advocaten)netwerk, subsidiepartners en consulaire medewerkers in Den Haag en op de posten. De verschillende

werkzaamheden kennen sterke overeenkomsten en het bleek verwarrend dat voor het ene niet-doodstrafdossier met de stichting gecommuniceerd werd, terwijl voor een doodstrafzaak een andere entiteit moest worden aangeschreven. Met name als de zaak eerst onder de Raamovereenkomst valt en de advisering vervolgens – zodra het doodstrafrisico is afgewend – als gesubsidieerde werkzaamheid wordt doorgezet. Een tweede reden om de Raamovereenkomst in de stichting onder te brengen is financieel van aard. De subsidie die Dutch&Detained ontvangt is niet voldoende om alle gedetineerden in de zorglanden die ons om hulp vragen bij te staan. De inkomsten uit de doodstrafwerkzaamheden worden daarom ingezet om een deel van de lasten van de stichting te dekken, en daarmee de capaciteit te vergroten om gedetineerden te ondersteunen.

Personele samenstelling

Dutch&Detained had gedurende het jaar 2020 vier medewerkers in dienst, drie juridisch medewerkers en een advocaat. Vanwege een beperking van de subsidie diende de stichting haar personeelsbestand en de salarissen in te perken. Het subsidiebudget geeft ruimte voor 1 advocaat en 1 juridisch medewerker.

Bestuur

Bart Stapert is voorzitter van het bestuur van Dutch&Detained. De functie is onbezoldigd. Stapert was jarenlang advocaat in Nederland en de Verenigde Staten. Hij is gespecialiseerd in internationaal strafrecht, waaronder Nederlanders gedetineerd in het buitenland. In het bijzonder hen die de doodstraf riskeren. Op 1 januari 2019 trad Stapert toe tot de rechterlijke macht, als raadsheer bij het Hof 's-Hertogenbosch. In de Verenigde Staten is Stapert nog als advocaat ingeschreven. Stapert had in 2020 daarnaast de volgende nevenfuncties: docent Beroepsopleiding Advocaten; voorzitter Raad van Toezicht, stichting Movies that Matter; en lid redactieraad Wordt Vervolgd.

Medewerkers

Veerle Goudswaard is strafrechtadvocaat en als directeur verantwoordelijk voor het dagelijks bestuur en de feitelijke dienstverlening van de stichting. Goudswaard heeft ruime buitenlandervaring en heeft zich in zowel studie als werk altijd gericht op het internationale strafrecht. Goudswaard is medeoprichter van Dutch&Detained.

Marieke Paijens is in juni 2019 in dienst getreden als juridisch medewerker. Zij deed veel ervaring op met advisering van Nederlandse gedetineerden in het buitenland tijdens haar tijd als juridisch medewerker bij stichting PrisonLAW. Paijens is op 31 juli 2020 uit dienst getreden bij Dutch&Detained en wordt nu opgeleid tot officier van justitie.

Romana Michiels is per 1 januari 2019 aan de slag gegaan als juridisch medewerker. Michiels heeft in haar zes jaar bij Stapert Advocaten veel ervaring opgedaan binnen zowel het Nederlandse als het internationale strafrecht, waaronder uitleveringen strafoverdracht (WOTS) en de ondersteuning aan Nederlanders die de doodstraf riskeren. Per 29 februari 2020 is zij uit dienst getreden bij Dutch&Detained en werkt nu voor het ministerie van Justitie en Veiligheid op de Afdeling Internationale Rechtshulp in Strafzaken. In 2020 heeft Michiels zich voornamelijk gericht op herstructurering van de organisatie en de overdracht van dossiers in niet-zorglanden.

Sofie Bollen is sinds september 2020 als juridisch medewerker verbonden aan Dutch&Detained. Tijdens haar studie deed Bollen bij drie verschillende advocatenkantoren ervaring op en werkte zij als student-assistent en junior-onderzoeker bij de Vrije Universiteit.

Student-stagiairs

Dutch&Detained heeft in 2020 drie student-stagiairs een stageplek aangeboden, telkens voor een periode voor twee maanden. Een student-stagiair is nog vier maanden als student-medewerker aangebleven. Student-stagiairs verrichten een overkoepelend juridisch inhoudelijk project en bieden ondersteuning in individuele zaken en met administratieve taken.

Adviseurs

Dutch&Detained heeft daarnaast nauwe banden met gespecialiseerde en ervaren Nederlandse advocaten en hoogleraren in het internationale (straf)recht waar zij een beroep op kan doen, waaronder: mr. Bob Kaarls, prof. mr. Stijn Franken, prof. dr. mr. Göran Sluiter, prof. dr. mr. Harmen van der Wilt, Jhr. mr. Adriaan Stoop, mr. Martijn van Wijk, mr. Bart Krämer, mr. Caroline Buisman en mr. Carolien Pentinga.

Alle personen werkzaam bij Dutch&Detained, of anderzijds verbonden aan de stichting hebben ervaring, kennis en/of netwerk in het internationale (straf)recht. De expertise van de stichting is hierdoor omvangrijk en Dutch&Detained beschikt over een wereldwijd netwerk.

Gerealiseerde activiteiten

Aantallen

Op 1 januari 2020 had Dutch&Detained 97 lopende zaken, waaronder 46 dossiers die zijn overgedragen aan Lawyers Across Borders. In 2020 heeft Dutch&Detained 98 Nederlanders gedetineerd in een zorgland bijgestaan. Aan het begin van het jaar waren er 51 actieve dossiers in de zorglanden, in de loop

van 2020 zijn er 47 nieuwe zaken binnengekomen. 30 zaken zijn in 2020 afgerond. Op 31 december 2020 had Dutch&Detained 68 lopende zaken.

Dutch&Detained was in 2020 actief in 30 verschillende zorglanden: Algerije, Armenië, Brazilië, Chili, China, Colombia, de Dominicaanse Republiek, Egypte, Ethiopië, de Filipijnen, Haïti, Hong Kong, India, Indonesië, Irak, Jordanië, Libanon, Marokko, Moldavië, Mexico, Nepal, Oeganda, Peru, Rusland, Senegal, Suriname, Thailand, Turkije, de Verenigde Arabische Emiraten en de Verenigde Staten.

Op eigen initiatief zendt Dutch&Detained aan het ministerie van Buitenlandse Zaken een maandelijks overzicht van de door haar in behandeling zijnde zaken.

Toegankelijkheid en optimalisering processen

De subsidiëring van BZ geeft een uitstekende uitgangspositie om basale ondersteuning te bieden aan een beperkt aantal gedetineerden. Het budget is onvoldoende om alle hulp-verzoekende gedetineerden intensief bij te staan en middels belangenbehartiging structurele verbeteringen van hun positie te bewerkstelligen. In 2020 heeft Dutch&Detained geen zaken geweigerd vanwege capaciteitsgebrek. Met een toegenomen instroomfrequentie van nieuwe zaken en een beperkte uitstroom (mede vanwege COVID-19), wordt voorzien dat in 2021 het aantal hulpvragen de gesubsidieerde capaciteit zal overstijgen. Om ook in de toekomst vrij toegankelijke ondersteuning aan te kunnen bieden, wordt door Dutch&Detained creatief en proactief ingezet op het vergroten van haar capaciteit.

Dutch&Detained werkt continue aan standaardisering van werkprocessen en proactieve informatieverschaffing, waardoor dubbel/onnodig werk wordt voorkomen en efficiënter wordt gewerkt. In 2020 zijn verschillende interne en externe standaarden, instructies, richtlijnen en templates opgesteld. Daarnaast heeft Dutch&Detained haar website en aanvraagformulier vertaald in het Engels, Spaans en Frans om de toegankelijkheid van de stichting te vergroten.

Voorbeelden: Succesvolle bemiddeling lokale advocaat

Een verwarde vrouw (40) met bekende psychosociale problematiek verblijft thans ruim een jaar in een Haïtiaanse gevangenis. Mevrouw is in verwarde toestand een politiebureau binnengestapt. Daar heeft ze ongeveer een maand 'gewoond' wegens gebrek aan geld, vervolgens is ze naar de gevangenis overgebracht op verdenking terrorisme. Het is de eerst aangehouden Nederlander in Haïti, BZ en de subsidiepartners hebben dan ook geen ervaring met gedetineerden in Haïti. Dutch&Detained raakte via Epafras op de hoogte

van de zaak. De vrouw had geen advocaat toegewezen gekregen en ook geen budget om deze zelf te financieren. Via haar netwerk heeft Dutch&Detained een advocaat geregeld die haar zaak pro bono oppakt. De advocaat heeft haar meermaals in de gevangenis bezocht en een verzoek tot vrijlating ingediend. Het rechtssysteem in Haïti is echter stil komen te vallen vanwege onder ander meer de moord op het hoofd van de Port-au-Prince bar Association en rechters die al maanden staken.

Dutch&Detained las in het nieuws over de aanhouding in India van een jonge, alleenreizende Nederlandse vrouw (24) vanwege het veroorzaken van een verkeersongeval. Wij hebben BZ benaderd, die navraag zijn gaan doen bij de Indiase autoriteiten en de vrouw hebben gelokaliseerd. Een lokale hulporganisatie stelde zich garant voor de vrouw en bood haar onderdak aan. Er ontstaat twijfel of de motieven van deze organisatie volledig zuiver zijn, als haar slecht inhoudelijk juridisch advies wordt gegeven. Dutch&Detained heeft de ouders in contact gebracht met een lokale advocaat uit haar netwerk met veel ervaring met internationaal strafrecht. Deze advocaat heeft in samenwerking met de lokale advocaat ervoor gezorgd dat de zaak, na betaling van de schade, is geseponeerd. De vrouw krijgt haar paspoort terug en verlaat India, samen met haar afgereisde ouders. Indien de vrouw was vervolgd, zou zij vermoedelijk maanden in voorarrest hebben verbleven.

Overdracht dossiers niet-zorglanden

In het eerste kwartaal van 2020 heeft Dutch&Detained 46 dossiers van Nederlandse gedetineerden in niet-zorglanden overgedragen aan Lawyers Across Borders. Alle gedetineerden en hun contactpersonen zijn door ons geïnformeerd over de splitsing van het werkgebied en hen is direct een aanvraagformulier van Lawyers Across Borders aangeboden. Tot overdracht hebben wij de noodzakelijke werkzaamheden in de niet-zorglanden voortgezet. Na ontvangst van het ondertekende aanvraagformulier, zijn de dossiers overgedragen. Na een technische aanpassing konden de dossiers op vertrouwelijke en zorgvuldige wijze aan Lawyers Across Borders digitaal worden geëxporteerd. Ieder dossier is voorzien van uitgebreide overdrachtsnotitie, met o.a. een samenvatting van de zaak (inclusief tijdlijn), contactgegevens van de belangrijkste actoren en een lijst met actiepunten waren opgenomen.

De eerste drie maanden van 2020 hebben grotendeels in het teken gestaan van deze omvangrijke overdrachtswerkzaamheden. Het merendeel van de dossiers kon in die drie maanden worden overgedragen.

Individuele juridische ondersteuning

Dutch&Detained is onafhankelijk en vrij te beslissen welke zaken zij in behandeling neemt en welke ondersteuning wordt geboden. De exacte ondersteuning verschilt dan ook per zaak, afhankelijk van

onder andere: het land van detentie, de verdenking, persoonlijke omstandigheden, de kwaliteit van de lokale advocaat en de fase waarin de strafzaak zich bevindt. Als de zaak nog onder de rechter is, zal een lokale advocaat de verdediging voeren. Dutch&Detained richt zich op de integriteit van het strafproces, de individuele behandeling in detentie en vult de lokale advocaat aan met onze specialistische kennis van de internationaalrechtelijke, Nederlandse en diplomatieke componenten van de zaak. Een belangrijk thema is terugkeer naar Nederland, vaak als enige mogelijkheid op een menswaardige behandeling. Ondersteuning bij strafoverdracht of deportatie vindt veelal plaats na veroordeling, als er geen recht meer is op gefinancierde rechtsbijstand en de lokale advocaat niet meer in beeld is. Dutch&Detained voert deze procedures dan ook meestal zelfstandig.

Voorbeeld: Succesvolle, intensieve juridische ondersteuning

Een jongeman (23) start een relatie met een Amerikaans meisje. Na enige tijd verbreekt zij de relatie. Hij wordt boos en vernielt haar auto. Zij doet aangifte van stalking en hij wordt uitgezet naar Nederland met inreisverbod voor de VS. Terug in Nederland probeert de familie tevergeefs om de jongen in een (gedwongen) zorgtraject te krijgen en zijn reisdocumenten af te laten nemen. De Amerikaanse veroordeling heeft in Nederland geen rechtskracht. Paspoort en bankpas waren door ouders ingenomen. De jongen blijft geobsedeerd door het meisje, sluit een onlinelening en vraagt een nieuw paspoort aan. Vervolgens doet hij levensgevaarlijke pogingen om terug te keren naar de VS, eerst op de fiets door de bossen van Canada en later door de woestijn van Mexico. Bij de laatste wordt hij aangehouden door de Amerikanen. Een straf van minimaal vijf jaar wordt geëist, maar de (uitzonderlijk schappelijke) prosecutor is bereid hem uit te zetten, mits hij de VS en buurlanden niet meer in kan reizen. Zoals de ouders al eerder hadden ervaren, biedt de Amerikaanse veroordeling geen grondslag voor het opleggen van een uitreisbeperking. Dutch&Detained heeft cliënt vervolgens ondersteund bij het aanvragen van een ondercuratelestelling bij de Nederlandse rechter. Consequentie hiervan is dat zijn financiën worden beheerd en hij zonder toestemming van de curator geen paspoort kan aanvragen. De prosecutor en rechter stemden in met 'uitgestelde tenuitvoerlegging' en de sheriff zette hem op het vliegtuig. Bij terugkeer naar de VS, moet hij de vijf jaar alsnog uitzitten. Hij zit nu in een begeleid wonen traject en krijgt structurele geestelijke zorg.

Zijn zeer betrokken moeder, met wie wij veelvuldig contact hadden, is zes maanden na zijn terugkeer plotseling overleden. Als de uitzetting niet was geslaagd, hadden moeder en zoon elkaar nooit meer gezien. Hij had zelfs de begrafenis niet bij kunnen wonen. Haar laatste bericht aan ons, was een woord van dank en een foto van het hele gezin dat een weekend samen weg was.

Structurele verbetering

Dutch&Detained heeft een duidelijk afgebakende doelgroep, waartoe zij direct toegang heeft. Wij hebben dan ook een uitstekende uitgangspositie om de belangen van deze gedetineerden te behartigen. Zodra wij structurele problemen constateren, gaan we op zoek naar mogelijkheden om deze bij de wortel aan te pakken. Hierin zijn wij uiterst proactief en benaderen ieder probleem met een pallet aan (uitvoerbare) oplossingen. Wij geloven in samenwerking en progressie. Zowel nationaal als internationaal werkt Dutch&Detained samen met organisaties en individuen actief op het gebied van mensenrechten en gedetineerdenbegeleiding, om structurele en blijvende verbetering van de positie van kwetsbare gedetineerden in zorglanden te bewerkstelligen.

Om het belang van goede samenwerking te benadrukken is Dutch&Detained in 2019 gestart met kennismakingsrondes met de consulaire medewerkers op het ministerie van Buitenlandse Zaken (het ministerie), de medewerkers van RN-BB, Epafra en de afdeling Internationale Overdracht Strafvonnissen ('IOS'). In 2020 is daar Lawyers Across Borders bijgekomen. Ook heeft Dutch&Detained destijds verzocht het *vierpartijenoverleg* (thans vijf partijen) nieuw leven in te blazen, hetgeen met veel enthousiasme werd opgepakt. Dit overleg vindt eens per kwartaal plaats tussen BZ, Epafra RN-BB, Lawyers Across Borders en Dutch&Detained. In verband met de COVID-19 restricties vonden er in 2020 geen gedetineerdenconferenties plaats, anders zou Dutch&Detained daarbij aanwezig zijn geweest en een inhoudelijke bijdrage hebben geleverd. Naast overleg met BZ en de subsidiepartners zoekt Dutch&Detained ook de dialoog met verschillende afdelingen van het ministerie van Justitie en Veiligheid ('J&V') over de werking en ontwikkeling van verdragen. Op internationaal niveau werkt Dutch&Detained samen met een veelvoud aan individuele advocaten en advocatenkantoren. Daarnaast is er contact met diverse ngo's waaronder: Reprieve; Capital Punishment Justice Project; Amnesty International; Redress; Fair Trials; Bureau des Droits Humaines en Haiti (BDHH); Centro de Orientación e Investigación Integral (COIN); Lawyers for Lawyers; National Association of Criminal Defense Lawyers (NACDL) en Iberred.

Voorbeeld: Aanpak overkoepelende thema's en structurele problematiek

Bij het J&V is aandacht gevraagd voor het disfunctioneren van de strafoverdrachtsprocedure met de Verenigde Staten, de gevolgen voor buitenlandse gedetineerden van de inwerkingtreding van de Wet straffen & Beschermen en de inwerkingtreding van het WOTS-verdrag tussen Nederland en de Dominicaanse Republiek. Daarnaast constateert Dutch&Detained in algemene zin dat WOTS-zaken in zorglanden te rigide en passief worden benaderd. Onterecht wordt uitgegaan van de goede werking van het juridische systeem

van het land van detentie. Dit gebrek aan initiatief en flexibiliteit hebben aanzienlijke consequenties voor: gedetineerden die onevenredig worden benadeeld door het disfunctionerende rechtssysteem; de consulaire medewerkers en subsidiepartners die onnodig worden belast met jaren extra ondersteuning; en de Nederlandse samenleving die wordt geconfronteerd met ex-gedetineerden die na een traumatische detentie zonder begeleiding of toezicht terugkeren in de maatschappij. Dutch&Detained vraagt aandacht voor deze problematiek en pleit voor een meer geïndividualiseerde en specialistische behandeling en beoordeling van WOTS-verzoeken van gedetineerden in de zorglanden.

Comeback

Dutch&Detained maakt onderdeel uit van de redactie van het tijdschrift 'Comeback'. In 2020 heeft Dutch&Detained twee juridisch-inhoudelijke artikelen geschreven voor de Comeback. Het eerste artikel gaf uitleg over de nieuwe Wet S&B waarmee onder andere de voorwaardelijke invrijheidstelling in Nederland wordt gewijzigd, hetgeen verstrekken gevolgen heeft voor strafoverdracht. Daarnaast heeft Dutch&Detained in het kerstnummer een artikel verzorgd over het recht op familie- en gezinsleven. Dutch&Detained neemt deel aan de redactievergadering geeft op het concept van het blad altijd uitgebreid en gedetailleerd feedback.

Impact COVID-19 pandemie

De in 2019 gestarte COVID-19 crisis zette in 2020 door, met grote consequenties voor gedetineerden. Buitenlandse gedetineerden, die in de regel afhankelijk zijn van hulp van buitenaf, zijn in het bijzonder erg hard geraakt door de pandemie. De COVID-19 maatregelen hebben ook grote consequenties op het werk van Dutch&Detained. We worden geconfronteerd met een veelvoud aan extra werkzaamheden en gestokte doorstroming en het verlenen van juridische ondersteuning is veel bewerklijker. Hieronder wordt een aantal voorbeelden gegeven van veelvoorkomende gevolgen van de COVID-19 crisis en de impact op onze dienstverlening.

Reizen

Reisbewegingen, zowel nationaal als internationaal, zijn bijna het hele jaar onmogelijk geweest. Hierdoor zijn gedetineerden die terug konden keren naar Nederland niet opgehaald. Ook overplaatsingsverzoeken naar een humanere gevangenis worden afgewezen en dienen dus meermaals te worden herhaald. De hoeveelheid extra werkzaamheden die deze vertraging veroorzaakt is gigantisch, denk aan contact met de gedetineerde, zijn contactpersoon, het IOS, het OM, de Amerikaanse autoriteiten, DCV en de post.

Voorbeeld: Gevolgen reisrestricties

Een gedetineerde in de VS kreeg al in maart 2020 toestemming van de autoriteiten van beide landen om naar Nederland terug te keren. Nu ruim een jaar later is dit nog steeds niet gebeurd. De urgentie van terugkeer is hoog, vanwege de kwetsbaarheid van de gedetineerde; de door COVID-19 sterk verzwaarde detentieomstandigheden; en het feit dat de gedetineerde in Nederland vermoedelijk al in vrijheid zou zijn gesteld. Het IOS ontbeert een proactieve, oplossingsgerichte houding. Samen met de zeer betrokken en kundige medewerkers van BZ – zowel in Den Haag, als op de post – is Dutch&Detained daarom al maanden bezig om zowel de Nederlandse als de Amerikaanse autoriteiten aan te sporen over te gaan tot feitelijke overbrenging.

Dutch&Detained heeft in 2020 geen buitenlandreizen gemaakt. Vanwege inreisbeperkingen en veiligheidsrisico's was het veelal niet mogelijk naar het buitenland te reizen. Het tijdelijk opheffen van inreisbeperkingen maakte dit niet anders, nu dit veelal niet gepaard ging met het openen van gevangenissen voor bezoek, of de hervatting van de rechtsgang. Vooral een reis naar de Dominicaanse Republiek zou zinvol zijn geweest, ter voorbereiding op het recent geratificeerde WOTS-verdrag. Deze reis zal in 2021 plaatsvinden, zodra gevangenisbezoeken weer mogelijk zijn.

Communicatie

Contact met gedetineerden is in veel gevallen aanzienlijk bemoeilijkt. In tal van gevangenissen werd bezoek verboden voor familieleden, consulaire medewerkers, medewerkers van Ngo's, vrijwilligers en in sommige gevallen zelfs voor advocaten. Waar contact met de gedetineerde voorheen – via verschillende lokale aanwezigen – relatief eenvoudig te realiseren was, kan de verzending van een brief nu al een zeer bewerkelijke exercitie zijn. De gebrekkige bereikbaarheid van gedetineerden zorgt voor extra werkzaamheden en is een belemmering van onze mogelijkheden tot het verlenen van juridische ondersteuning. Onze adviezen komen namelijk niet altijd (tijdig) aan en de informatievoorziening vanuit het land van detentie is sterk ingeperkt.

Capaciteit voor gedetineerdenbegeleiding door BZ is ingeperkt, doordat capaciteit moest worden vrijgemaakt voor de grote hoeveelheid repatriëringen en het opstellen van reisadviezen. Casemanagers werden hierdoor van hun regio's gehaald, hetgeen invloed had op de beschikbare (achtergrond)kennis en communicatie op individuele dossiers. Ook de consulaire bijstand is bemoeilijkt, bijvoorbeeld door het niet kunnen afgeven van de financiële vergoeding. Dutch&Detained is hierover geregeld benaderd.

In dergelijke gevallen vervullen wij een bemiddelingsrol tussen de contactpersoon of gedetineerde en DCV.

De onmogelijkheden van de posten en andere subsidiepartners om de reguliere werkzaamheden (volledig) te verrichten heeft dus significante impact op de werkzaamheden van Dutch&Detained. Daarom zijn we op zoek gegaan naar alternatieve manieren om contact te leggen met de gedetineerden. In uitzonderlijke gevallen hebben gevangenissen de mogelijkheden tot contact vergroot, en soms zelfs videobellen mogelijk gemaakt. Dutch&Detained heeft geïnventariseerd welke gevangenissen dergelijke voorzieningen hebben opgetuigd. Het installeren van de juiste software, de registratie en goedkeuring voor een *legal call* zijn stuk voor stuk uiterst bewerkelijke processen. Het komt geregeld voor dat het niet goed mogelijk blijkt om dit vanuit het buitenland (Nederland) te installeren, of dat extra documentatie is vereist ter onderbouwing van de advocaat-status. Hier is tientallen uren aan besteed.

Humane behandeling

Bekend is dat de hygiëne en medische voorzieningen in gevangenissen in de zorglanden ronduit slecht zijn en er is nagenoeg overal sprake van overbevolking. Beschermingsmiddelen zoals mondkapjes, desinfectiemiddelen en testen zijn nauwelijks aanwezig. Besmettingen verspreiden zich daardoor razendsnel binnen de gevangenis. Wanneer er een besmetting plaatsvindt binnen de gevangenis, wordt daar zelden adequaat op gereageerd. In sommige gevallen worden gedetineerden als ‘beschermingsmaatregel’ lange tijd in isolatie geplaatst, wanneer zijzelf of anderen zijn besmet. Veel gedetineerden kampen met een slechte gezondheid, veelal als gevolg van een leven zonder basale faciliteiten op het gebied van persoonlijke verzorging, medische behandeling, gezonde voeding en een veilig onderdak. De angst op een COVID-19 besmetting is dan ook zeer hoog. Dutch&Detained heeft veel met gedetineerden, contactpersonen, lokale advocaten, BZ en de andere subsidiepartners gecorrespondeerd over de mogelijkheden voor humane behandeling en adequate zorg van gedetineerden.

Dutch&Detained ontving in 2020 een veelvoud aan verzoeken om ondersteuning bij procedures voor vervroegde vrijlating, uitzetting en overplaatsing op grond van bijzondere kwetsbaarheid bij een COVID-19 besmetting vanwege medische klachten, of ouderdom. In zowel 2019 als 2020 is veel tijd besteed aan onderzoek naar procedures voor vervroegde vrijlating. Voor dergelijke verzoeken bestaat geen recht op gefinancierde rechtsbijstand, waardoor een lokale advocaat vaak niet beschikbaar was. Dutch&Detained heeft in samenwerking met haar netwerk de lokale regelingen in kaart gebracht en de voorwaarden onderzocht en toegepast op de specifieke situatie van de gedetineerde. In een beperkt

aantal gevallen kwamen gedetineerden in aanmerking voor een regeling en heeft Dutch&Detained hen daarbij ondersteund. Gebleken is echter dat buitenlandse gedetineerden vaak niet voldoen aan de voorwaarden. Enerzijds, omdat onze cliënten veelal lange straffen uitzitten, terwijl 'langgestraften' vaak zijn uitgesloten. Anderzijds, bleek er in veel landen sprake van een omzetting naar huisarrest, hetgeen niet mogelijk is voor personen zonder vaste woon-/ of verblijfplaats in het land van detentie.

Rechtsgang

De rechterlijke macht is in veel landen nagenoeg stilgevallen. Het recht op een eerlijk proces is hierdoor verder onder druk komen te staan. Onderdeel van het 'fair trial' beginsel is namelijk onder andere de spoedige behandeling van de zaak, de mogelijkheid op zitting aanwezig te zijn, het recht op een tolk, de mogelijkheid jezelf te verdedigen. Wij constateren enorme vertragingen in de rechtsgang. Zittingen worden continue last-minute uitgesteld, als er überhaupt al een datum wordt ingepland. Hierdoor is de rechtspositie van gedetineerden verslechterd en het veroorzaakt een grote extra werklast voor Dutch&Detained. Allereerst omdat aan iedere (inhoudelijke) behandeling verschillende werkzaamheden voorafgaan. Door continue uitstel dienen deze werkzaamheden meermaals te worden herhaald. Daarnaast brengt uitstel van een zitting op zichzelf ook extra werkzaamheden met zich mee, dit roept namelijk vragen op, behoeft toelichting en vaak een nieuw plan van aanpak. Dutch&Detained probeert via verschillende kanalen te verzorgen dat zittingen wel doorgang vinden, hetgeen ingewikkeld en uiterst intensief werk is. Tot slot, het gebrek aan (inhoudelijke) behandeling van zaken zorgt voor een gebrek aan doorstroming van dossiers.

Financieel Jaarverslag

Financieel beheer

De *Jaarrekening en Samenstelverklaring 2020* (bijgevoegd) is opgesteld door Accountantskantoor C.J. van Beek & Co. Zij voert en beheert de financiële administratie van Dutch&Detained. Er vindt geregeld overleg plaats tussen Dutch&Detained en het accountantskantoor. De administratie binnen de stichting wordt beheerd door de directeur, die verantwoordelijk is voor het uitvoeren van betalingen en het verwerken van financiële gegevens zoals inkoopfacturen, bonnen en andere financiële documenten. Bij het doen van een betaling wordt de bijbehorende factuur of bon per scan (app) direct doorgezonden naar het accountantskantoor.

Activiteiten in de stichting

Sinds November 2020 verricht Dutch&Detained naast haar gesubsidieerde werkzaamheden voor Nederlandse gedetineerden in zorglanden, ook juridische ondersteuning aan Nederlanders die in het buitenland de doodstraf riskeren. Hiervoor heeft zij een Raamovereenkomst met het ministerie van Buitenlandse Zaken. Dutch&Detained factureert aan BZ de gemaakte kosten en een uurtarief voor de daadwerkelijk gemaakte uren.

Al jarenlang worden deze ‘doodstrafwerkzaamheden’ uitgevoerd door personen verbonden aan de stichting. Bij de nieuwe aanbesteding van de Raamovereenkomst in 2020, is ervoor gekozen om de werkzaamheden in de stichting te laten vallen. Dit vergroot de werkbaarheid en deze eenheid geeft duidelijkheid naar de buitenwereld. De keuze is ook financieel van aard, de inkomsten van de doodstrafwerkzaamheden komen nu ten bate van de stichting. Met deze extra inkomstenbron ontstaat een gezondere entiteit, doordat een buffer aan eigen vermogen kan worden opgebouwd. Hetgeen met de subsidie niet goed mogelijk is, nu deze volledig moet worden besteed voor het einde van de subsidieperiode. Daarnaast is de subsidie onvoldoende om alle hulpvragen van gedetineerden in zorglanden (intensief) te behandelen. De aanvullende inkomstenbron vergroot de capaciteit voor de gesubsidieerde werkzaamheden, wat Dutch&Detained vooralsnog in staat stelt haar beleid van grote toegankelijkheid te handhaven. Nu de inkomsten van de doodstrafwerkzaamheden ten bate komen van de gesubsidieerde werkzaamheden, worden alle kosten van de stichting ten laste van het gesubsidieerde budget gebracht. In 2020 is de subsidie toereikend, dankzij het overschot uit 2019. In 2021 zullen de inkomsten uit de Raamovereenkomst moeten worden ingezet om de lasten van de stichting te dekken.

Overgangsbudget

Dutch&Detained ontvangt gedurende 2020-2023 nog slechts 41% van de totale subsidieverlening voor aanvullende juridische ondersteuning. Vanwege het inkrimpen van de subsidie heeft Dutch&Detained haar kosten, waaronder de loonkosten, moeten inperken. Een medewerker is per 1 maart uit dienst getreden en de overige medewerkers hebben een (aanzienlijk) deel van het salaris ingeleverd. Ook worden reiskosten (woon-werkverkeer) niet langer vergoed. Ten behoeve van een goede overgang, is met BZ overeengekomen dat het restantbudget uit 2019 onder andere werd ingezet voor een overgangperiode in het begin van 2020. Hierdoor kon het personeelsbestand, en de huisvesting ongewijzigd blijven. Dutch&Detained voldeed hiermee aan haar verplichting als zijnde een goed werkgever en bezat voldoende capaciteit om de grote hoeveelheid (overdrachts-)werkzaamheden en kosten te dekken.

In 2019 is aan Dutch&Detained EUR 352.196 subsidie toegewezen. Het totaal aan lasten bedroeg EUR 266.650. BZ heeft ingestemd met de besteding van het restantbudget uit 2019 van EUR 85.545 in de subsidieperiode 2020-2023. In 2020 is EUR 12.523 van het restantbudget ingezet om alle kosten te dekken.

COVID-19 gevolgen

EUR 16.681 aan reis- en verblijfkosten buitenland waren begroot. Dutch&Detained heeft in 2020 echter geen buitenlandreizen kunnen maken vanwege de restricties als gevolg van de COVID-19 pandemie.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Hieronder volgt een toelichting op de *Staat van baten en lasten over 2020*, en hoe zich dit verhoudt tot de ingediende begroting. De stichting heeft een positief vermogen van EUR 86.120, waarvan EUR 13.097 vrij besteedbaar is en EUR 73.023 een overschot aan subsidie, hetgeen als reservering wordt aangehouden en in de loop van 2021-2023 wordt besteed ten bate van de gesubsidieerde werkzaamheden. Dutch&Detained heeft haar verschillende reserves 'opgespaard' en zal deze inzetten voor het aannemen van een nieuwe medewerker.

Doodstrafwerkzaamheden: honorarium en directe kosten

Dit zijn posten gerelateerd aan de Raamovereenkomst doodstrafzaken. Het honorarium zijn de aan BZ gefactureerde kosten; EUR 21.921. De post 'Directe kosten; Advocaatkosten buitenland' vermeldt de onder de Raamovereenkomst betaalde kosten van de ingeschakelde lokale advocaat gespecialiseerd in doodstrafzaken: EUR 8.824.

Overheidssubsidies

Subsidie 2019

Dutch&Detained ontving in 2020 nog EUR 16.235 aan subsidiegelden vanuit de toegekende subsidie in 2019. Dit betreft de 5% subsidie die wordt uitgekeerd na goedkeuring van de jaarstukken.

Subsidieverlening 2020 – 2023

Over een periode van vier jaar ontvangt Dutch&Detained van BZ EUR 574.000 subsidie voor het verlenen van aanvullende juridische ondersteuning aan Nederlandse gedetineerden in zorglanden. Dit komt neer op een jaarlijkse subsidieverlening van EUR 143.000.

Loon- en personeel

De begroting schatte de personeelskosten op EUR 109.469. De daadwerkelijk gemaakte kosten waren EUR 118.918.

Brutolonen en salarissen,

EUR 95.481 is uitgegeven aan salarissen. Dutch&Detained heeft twee medewerkers in dienst. In de maanden januari en februari is een derde medewerker werkzaam geweest die voornamelijk herstructurerings- en overdrachtswerkzaamheden verrichtte, zij is per 1 maart uit dienst getreden. Stagiairs ontvangen een stagevergoeding van EUR 80/maand. Het Bestuur is onbezoldigd.

Sociale lasten, bijdrage zorgverzekeringswet en ziekengeldverzekering

Deze verplichte lasten bedroegen: EUR 22.873.

Cursus- en opleidingskosten en uitbesteed werk

Een vanuit de Orde van Advocaten verplichte Wwft cursus (EUR 262, Cursus- en opleidingskosten) en verplichte intervisie (EUR 302, zie post 'Uitbesteed werk').

Huisvesting

Huisvesting is begroot op EUR 9.603. De werkelijke kosten in 2020 bedroegen EUR 20.895. Dit tekort was voorzien en hiermee is rekening gehouden in het Overgangsbudget 2019. Voor haar kantoorruimte had Dutch&Detained namelijk een huurcontract afgesloten voor de duur van 20 maanden, van januari 2019 tot en met augustus 2020. Nu destijds enkel subsidie werd verleend voor 12 maanden (2019) is in de begroting 2019 rekening gehouden met de volledige huurperiode van 20 maanden.

Dutch&Detained heeft ervoor gekozen om haar huurcontract met een jaar te verlengen tot september 2021.

Verkoop

Reiskosten

In 2020 is EUR 2.717 besteed aan reiskosten woon-werkverkeer. Dergelijke kosten worden thans niet meer vergoed.

Reclame en advertenties

EUR 182 is besteed aan het plaatsen van een advertentie op Funda.nl, omdat Dutch&Detained gepoogd heeft haar kantoor voor het einde van de huurtermijn (onder) te verhuren. Hier is uiteindelijk vanaf gezien, mede vanwege de COVID-19 uitbraak wat een zelfstandig en relatief ruim kantoor noodzakelijk maakte.

Kantoor

De kantoorkosten waren begroot op EUR 1.497. De daadwerkelijke gemaakte kantoorkosten waren EUR 6.294.

Automatisering

De automatiseringskosten waren EUR 2.290, dit betreft onder andere kosten voor het gebruik van het CRM-systeem Basenet, boekhoudprogramma Snelstart, online fax-systeem Informaxxion, en ICT-ondersteuning door I&O Netsys.

Kantinekosten

Er wordt gezamenlijk op kantoor geluncht, aan boodschappen is EUR 1.186 uitgegeven.

Kantoorbenodigdheden

EUR 1.134 is besteed aan verschillende kantoorartikelen, waaronder cartridges, opladers en snoeren en vakliteratuur.

Telefoon- en internet

In totaal EUR 966, waarvan het gros (EUR 876) mobiele abonnementskosten en gebruikskosten voor het bellen naar buitenlandse nummers betrof. Internetkosten (EUR 89) zien op het verlengen van diverse domeinnamen. Internet op kantoor is inbegrepen in de huur.

Porti en koerierskosten

EUR 379 is besteed aan postzegels. Dit is relatief hoog vanwege de overdrachtswerkzaamheden, waarbij alle gedetineerden in niet-zorglanden door ons zijn geïnformeerd en een aanvraagformulier van Lawyers Across Borders zijn toegestuurd.

Kostenvergoeding personeel

EUR 196 is besteed aan lunch en borrels buiten de deur, evenals cadeaus (boeken) bij afscheid van medewerkers en stagiairs.

Vakliteratuur

Dit betreft krantenabonnementen voor EUR 143. Een deel van de kosten vakliteratuur is opgenomen onder Kantoorbenodigdheden.

Algemeen

Accountant

De administratiekosten werden geschat op EUR 3.250. De werkelijke kosten waren EUR 2.559. De *Financiële administratie* wordt gevoerd door Accountantskantoor C.J. van Beek & Co. (zie 'Financieel beheer' voor nadere toelichting).

Verzekering

De post verzekering van EUR 2.780 ziet op de beroeps- en bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering.

Vertalingen/ tolk

Tolk- en vertaalkosten werden geschat op EUR 3.000 en vielen lager uit op EUR 1.010, mede vanwege een gebrek aan buitenland reizen.

Financiële baten en lasten

Dit betreft bankkosten en provisie, van EUR 168. Deze kosten waren niet begroot.

Mutatie bestemmingsfonds

Dit betreft een overschot van aan in 2020 ontvangen subsidiegelden (EUR 159.235) ten opzichte van de gemaakte kosten (EUR 155.523). Dit bedrag van EUR 3.712 is als reservering opgenomen ten bate van de gesubsidieerde werkzaamheden in 2021-2023.

Ondertekening

Voorzitter bestuur Dutch&Detained

30 april 2021, Amsterdam

Bart Stapert